

Universiteitsfonds Limburg | SWOL

Geven voor wetenschap en betere wereld

Therapeutisch speelgoed voor gehandicapte kinderen, onderzoek naar de effectiviteit van antirookcampagnes en de publicatie van een Engels-Nederlands boek over de bijzondere boekencollectie van de Universiteit Maastricht. Zomaar een greep uit de grote hoeveelheid projecten, die het Universiteitsfonds Limburg/SWOL de afgelopen jaren financieel heeft ondersteund.

door **Mayke Houben** foto's **Wendy Vluggen** en **UFL**

Vijftig jaar geleden ging de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg (SWOL), nu Universiteitsfonds Limburg, van start met een kapitaal van 350 gulden. Nu beheert het fonds zo'n acht miljoen euro en subsidieert het talloze projecten en activiteiten in het kader van onderzoek en onderwijs aan de Universiteit Maastricht (UM). Dat kan dankzij de bijdragen van bedrijven, overheden, stichtingen en particulieren.

Nasat de bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek, bijzondere leerstoelen of de ontwikkeling van nieuwe opleidingen, helpt het fonds de UM ook bij het realiseren van bijzondere faciliteiten, zoals laboratoria of apparatuur. Ook biedt het fonds studiebeurzen aan voor buitenlandse studenten aan de UM.

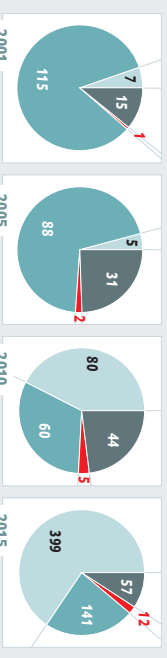
Voor al die activiteiten is uiteraard geld nodig. Dat geld is volledig afkomstig van donateurs. „Vijf hebben goede contacten met bedrijven, instellingen en afgestudeerden van de universiteit”, vertelt Jos Kievits, directeur van het Universiteitsfonds Limburg/SWOL. „Zij kunnen ons op verschillende manieren steunen. Bedrijven kiezen er vaak voor om talent te sponsoren door middel van een studiebeurs”. Grote ondernemingen tonen hun betrokkenheid bij universitair onderzoek en/of onderwijs bijvoorbeeld met een schenking voor een bijzondere leerstoel of door hun naam te verbinden aan een prijs. Maar we krijgen ook donaties van particulieren, meestal (oud-)medewerkers, (oud-)studenten of Maastrichtenaars die verknocht zijn aan 'hun' universiteit. „Vooral

de oud-studenten doen - letterlijk - een draaggreep - met als het aantal alumni dat aan het Universiteitsfonds geeft - elk jaar met ongeveer 25%.

Niet altijd gaat het bij de schenkingen om enorme bedragen. Donaties voor het bouwen van fondsen voor masterstudenten zijn mogelijk vanaf € 150 per jaar. We een bijzondere leerstoel wilt financieren, moet je eerst dieper in de huidige tassen. Dan gaat het om bedragen van meer dan € 60000 per jaar. „Bedrijven demonstreren door middel van dergelijke schenkingen dat ze maatschappelijk verantwoord ondernemen”, zegt Kievits. „Omdat het UFL een goede doelenstichting is, zijn de schenkingen fiscaal aftrekbaar. Dat is voor de donateurs een prettige bijkomstigheid.”

Sinds het afgelopen studiejaar kunnen ook studenten 'Vriend van het Universiteitsfonds' worden voor € 10 per jaar. Behalve aan de reguliere doelen van het Universiteitsfonds, kan de student zijn bijdrage ten goede laten komen aan een studentervereniging of dispuut naar keuze. „Zo vloegt het geld direct weer terug naar de studentervereniging”, zegt Kievits. Bijna vijfhonderd studenten hebben zich het eerste jaar als Vriend aangesloten. Het waarom van hun donatie is in dit geval duidelijk. De beweegredenen van andere donateurs zijn divers. Kievits: „De meeste studenten willen de wetenschap steunen. Er zijn er ook die graag talentvolle jongeren uit ontwikkelingslanden helpen. Anderen helpen dat het onderzoek dat zij steunen, bijdraagt aan een betere wereld voor hun kleinkinderen.”

Aantallen donateurs aan het Universiteitsfonds Limburg	
bedrijf	15
overheidsinstelling	7
particulier	115
alumni	1

VERA BAADJOU

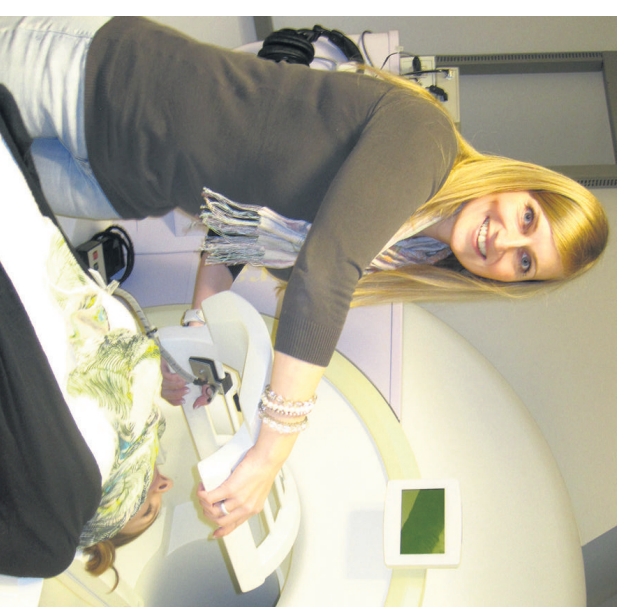
Goed spiergebruik laat muziek beter klinken

Vera Baadjou, revalidatiearts in opleiding, voert haar promotieonderzoek uit met steun van een beurs uit het Samannafonds. De naamgever van het fonds, dat is ondergebracht bij het Universiteitsfonds Limburg/SWOL, is oedeaterapeut en Mensendieck, Ans Samanna. Zij is gespecialiseerd in de behandeling van musici met revalidatieproblemen. „Voor haar promotieonderzoek heeft Baadjou zo'n 150 conservatoriumstudenten sinds het schooljaar 2012-2013 gevolgd om het effect van lessen te bestuderen. „Zonder de steun van het Samannafonds zou zo'n groot onderzoek niet mogelijk zijn geweest”, zegt ze. De naamgever van het fonds, alfaamateurcelliste, ziet erin dat de wetenschappelijke kennis van haar behandelmethode versimpelbaar wordt aangegeven. „Het onderzoek is al voor 80% afgerond. Wat we nu nog moeten bewijzen, is dat de

aanpak principes ontwikkeld gebaseerd op de Mensendieckleer, die als dood hebben mensen meer bewuste maken van hun lichaamshouding en via oefeningen hun gewoonten of bewegingspatronen te veranderen. „Het menselijk lichaam is in feite een machine: je moet eerst weten hoe het in elkaar zit, voordat je het

op de juiste manier kunt gebruiken”, vertelt Samanna aan „Mensendieckleeronderzoek uit met steun van een beurs uit het Samannafonds. De naamgever van het fonds, dat is ondergebracht bij het Universiteitsfonds Limburg/SWOL, is oedeaterapeut en Mensendieck, Ans Samanna. Zij is gespecialiseerd in de behandeling van musici met revalidatieproblemen. „Voor haar promotieonderzoek heeft Baadjou zo'n 150 conservatoriumstudenten sinds het schooljaar 2012-2013 gevolgd om het effect van lessen te bestuderen. „Zonder de steun van het Samannafonds zou zo'n groot onderzoek niet mogelijk zijn geweest”, zegt ze. De naamgever van het fonds, alfaamateurcelliste, ziet erin dat de wetenschappelijke kennis van haar behandelmethode versimpelbaar wordt aangegeven. „Het onderzoek is al voor 80% afgerond. Wat we nu nog moeten bewijzen, is dat de

HEIDI JACOBS

In hersenstam op zoek naar oorzaak Alzheimer

Heddi Jacobs, universitair docent aan de Faculty of Health, Medicine and Life sciences, doet onderzoek naar de oorzaak van de ziekte van Alzheimer. „Onderzoek heeft aangegevend dat erwitten in een klein gebied in de hersenstam een rol lijken te spelen. Het gaat om de zogenaamde locus coeruleus, dat een regulerend centrum lijkt te zijn voor geheugen. Om de structuur van deze locus coeruleus in kaart te brengen, hebben we met geavanceerde MRI scanners van de Universiteit Maastricht scans uitgevoerd bij gezonde jongere mensen. De scans werden mogelijk gemaakt dankzij het Brains Unlimited Pionier Fund (BUPF), dat wordt beheerd door het Universiteitsfonds Limburg/SWOL. „Geld is nooit leidend als het om onderzoek gaat”, zegt Jacobs. „De belangrijkste drijfveer zijn de ideeën, de theorie-

en die je wilt onderzoeken. Maar dat neemt niet weg dat de bijdrage van het BUPF, nu zeker geholpen heeft, want de scans zijn behoorlijk kostbaar. De scans die Jacobs heeft laten maken, waren nodig om het pilotproject te kunnen uitvoeren bij gezonde mensen. Dit project heeft er toe bijgedragen dat Jacobs een prestigieuze Veni-beurs kreeg van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en geld van de Internationale Stichting Alzheimeronderzoek. „We gaan nu verder onderzoeken hoe de locus coeruleus precies invloed heeft op het geheugen en hoe de structuur van dit gebiedje verandert bij mensen met de ziekte van Alzheimer”, vertelt Jacobs. „Daarom voeren we meer gedetailleerde en nieuwe hersenscans uit en laten we mensen tegelijkertijd een geheugenkaart uitvoeren in de scanner. Zo hopen we te ontzorgen hoe de communicatie tussen dit gebied en andere belangrijke hersengebieden voor geheugen verandert bij oudere patiënten met dementie.” De Veni-subsidie loopt tot 2018. Tegen die tijd hoopt Jacobs de eerste resultaten van het onderzoek te kunnen presenteren.”

► Geld is nooit leidend voor onderzoek, maar scanners zijn behoorlijk kostbaar

en die je wilt onderzoeken. Maar dat neemt niet weg dat de bijdrage van het BUPF, nu zeker geholpen heeft, want de scans zijn behoorlijk kostbaar. De scans die Jacobs heeft laten maken, waren nodig om het pilotproject te kunnen uitvoeren bij gezonde mensen. Dit project heeft er toe bijgedragen dat Jacobs een prestigieuze Veni-beurs kreeg van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en geld van de Internationale Stichting Alzheimeronderzoek. „We gaan nu verder onderzoeken hoe de locus coeruleus precies invloed heeft op het geheugen en hoe de structuur van dit gebiedje verandert bij mensen met de ziekte van Alzheimer”, vertelt Jacobs. „Daarom voeren we meer gedetailleerde en nieuwe hersenscans uit en laten we mensen tegelijkertijd een geheugenkaart uitvoeren in de scanner. Zo hopen we te ontzorgen hoe de communicatie tussen dit gebied en andere belangrijke hersengebieden voor geheugen verandert bij oudere patiënten met dementie.” De Veni-subsidie loopt tot 2018. Tegen die tijd hoopt Jacobs de eerste resultaten van het onderzoek te kunnen presenteren.”

INGRID WIJK en ODIN ESSERS

Zoektocht naar de resten van het China uit 1667

De Universiteitsbibliotheek (UB) heeft een aantal bijzondere re-collecties in haar bezit, zoals bijvoorbeeld de persoonlijke bibliotheek van de Limburgse dichter Pierre Kemp (1886-1967) of de documentatiecollectie van de schilder Charles Eyck (1897-1983). „Helaas ligt een groot gedeelte van de 275.000 documenten die we hebben, in het depot”, vertelt Ingrid Wijk, directeur van de UB. „Wij vinden het belangrijk dat onze collecties breed toegankelijk zijn en ook gebruikt kunnen worden. Daarom is drie jaar geleden het Academisch Erfgoed Maastricht Fonds opgericht, onderdeel van het Universiteitsfonds Limburg/SWOL. De donaties in dit fonds stelden de UB onder meer in staat om documenten te digitaliseren of te restaureren.”

Wijk noemt als voorbeeld de lezuieren-collectie, met waardevolle filosofische, literaire en sociale wetenschappelijke en theologische werken uit de vijftiende tot negentiende eeuw. „Tot de collectie behoort A. Kircher's China Illustrata uit 1667, een compilatie van geschriften en reisverslagen van missionarissen over China. Speciaal voor het 40-jarig jubileum van de Universiteit Maastricht, krijgen twee studenten de

kans om de in het boek beschreven reizen opnieuw te maken. „We zijn heel benieuwd wat er nog over is van de bijvoorbeld van de rituelen, vergeleken met de beschrijvingen in het boek”, vertelt Odin Essers, conservator bijzondere collecties van de Universiteit Maastricht. „De historische reisboeken in de collectie van de UB waren eerder al aanleidend voor het project Op Expeditie. Studenten verwerken hun opgedane kennis over de boeken in een thesis, artikel of een Wikipedia-artikel.” Wijk benadrukt dat veel van de aansprekende activiteiten van de UB omhoog zijn zouden zijn zonder de steun van het Universiteitsfonds Limburg/SWOL. „De UB moet zichzelf bedruipen en is ook zelf verantwoordelijk voor de restauratie van haar boeken. Wie vriend wordt van het Academisch Erfgoed Maastricht Fonds, kan al voor een paar honderd euro een boek 'adopteren', dat vijf jaar lang in restauratie wordt gehouden, maar ook bijvoorbeeld serviceunits en particulieren maken graag van deze mogelijkheid gebruik. In ruil daarvoor wordt hun naam gekoppeld aan het gedoopte boek en krijgen ze uitnodigingen voor exposities en colleges.”